

VARHAISKASVATUSPALVELUJEN ASIAKASRAATI

Aika tiistai 16.3.2016 klo 18.00 – 20.00

Paikka Tikkalan päiväkotiki, Saukkolahdentie 16, 41860 TIKKALA

<http://kartta.jkl.fi/Web/Default.aspx?layers=Opaskartta&cp=6893928,472580&z=2&title=Tikkalan%20p%C3%A4iv%C3%A4koti&language=fin>

Läsnä

~~Aalto Sanni~~
~~Jokela Laura~~
~~Kainulainen Katri~~
~~Katko Soili~~
~~Kutvonen-Lappi Titta~~
~~Lampinen Susanna~~
~~López Elina~~
~~Marjokorpi Helena~~
~~Nokkala Terhi~~
~~Malinen Heidi~~
~~Malinen Maarit~~
~~Naukkarinen Pia~~
~~Riekinen Jaana~~
Salminen Jenni
Salonmaa Tiina

Sillanmäki Minttu
~~Sironen Sanna~~
~~Turpela Mari~~
~~Vilanti Anna~~
Väisänen Tanja
Ylönen Suvi

Arnberg Heli, siht.
Pajunen Tuija, pj.
Rikama-Koskinen Taina
Eskelinen Anne
Koskinen Joonas
Keränen Katariina

1. Tikkalan päiväkodin esittely, päiväkodinjohtaja Taina Rikama-Koskinen

Taina Rikama-Koskinen alueeseen kuuluu kolme päiväkotiki. Tikkalan päiväkotiki-koulu aloitti toiminnan lokakuussa 2009. Uudisrakennukseen yhdistyi aikaisemmin vanhassa kyläkoulussa toiminut päiväkotiki sekä kylän keskustassa toiminut koulu. Päiväkodissa on lapsia on 45, joista eskareita 10, koulun puolella on n. 60 oppilasta (yhdysluokat 1 ja 2, 3 ja 4, 5 ja 6). Tikkalan päiväkodissa on lapsia laajalta alueelta: Tikkala, Saukkola, Sarvenperä, Moksi. Tikkalan tilojen todettiin olevan viihtyisät ja tilavat.

Vesangan päiväkotiki on alueen suurin yksikkö, jossa on yhteensä 80 lasta ja Kuohun päiväkodissa on 60 lasta. Kaikki yksiköt ovat päiväkotiki-kouluja ja toimintakulttuuriin kuuluu luonteva ja tiivis yhteistyö koulun kanssa. Alueen päiväkodeissa aloitetaan elokuussa 2016 esiopetuksen Liikunta- ja luonto toiminnan pilotointi. Kokeilussa on mukana esiopetusryhmiä eri puolelta kaupunkia. Esiopetuksessa lisätään liikuntaa ja ulkoilua luontoa ja lähiympäristöä hyödyntäen. Eskarilaiset saavat oppimisen kokemuksia ja elämyksiä toimimalla ja tutkimalla luonnossa.

Mukana illassa oli alueen kolmen päiväkodin yhteinen resurssierityislastentarhanopettaja (relto) Katariina Keränen sekä Tikkalan päiväkodin yhdyshenkilö, arjen johtaja, lastentarhanopettaja Joonas Koskinen. Relto käy viikoittain jokaisessa yksikössä ja on mukana arjessa. Relto konsultoi henkilökuntaa sekä ohjaa tarvittaessa esim. motorikka tai kieliryhmiä.

2. Edellisen kokouksen muistio

Ei kommentoitavaa, hyväksyttiin.

3. Ajankohtaiset asiat varhaiskasvatuksessa

Huhtikuun sivistyslautakunnan käsittelyyn valmistellaan uusia yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin ja –rahan myöntämisen perusteita. Sekä kunnallisissa että yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa asiakasmaksujen muutokseen valmistaudutaan mm. siten että, perheitä on pyydetty seuraamaan varattuja ja toteutuneita hoitotunteja tammi-helmikuun ajan. Tämän tarkastelun mukaan perheiden tulee arvioida ja valita uusi hoitoaikavälys 1.8.2016 alkaen.

4. Asiakasraadın jäsenille ja asiakasraadın sähköpostiin tulleet asiat ja viestit

Palaute subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisesta:

”Luin asiakasraadın muistion liittyen muutoksiin subjektiivisessa päivähoidossa. Vanhempien hätä esimerkiksi pätkätöyläisten tapauksissa on ymmärrettävää. Siksi vastausten tyyli oli yllättävän ylimielinen. Näistä olisi hyvä saada tarkentavaa tietoa, koska monilla on huoli käytännön järjestelyistä. Lapselle muuttuva hoitoryhmä ja hoitajat on aina iso asia ja ne näkyvät lapsen käytöksessä, joten olisi hyvä tietää, miten lapsen arki päiväkodissa pysyy tasaisena jos oikeus päivähoidon vaihtelee mm. vanhemman työtilanteen mukaan. Ryhmien kokoon ja käytännönjärjestelyihin liittyvät muutokset olivat aika epäselviä ja niihin liittyvistä muutoksista pitäisi lähettää vanhemmille tiedote. Asiakasraadın muistioiden linkitys Daisyssä ei usein toimi, jolloin aika harva näitä varmastikaan lukee. Asiakasraadeista viestimiseen kannattaisi panostaa. Raadın toiminta on hieno juttu.”

Myös asiakasraatılaisilla on kokemuksia, että Daisyn toimimattomuuden vuoksi muistiotia ei voi lukea linkin kautta.

Palaute nukkuma-aikojen pituudesta:

” Viime aikoina päiväkodillamme on käyty keskustelua nukkariaikojen pituudesta. ”Huonoimmillaan” tilanne on se, että lapsi, joka ei käytännössä koskaan nuku päiväunia, joutuu olemaan nukkarissa lähes kaksi tuntia. Tunnin ajan kuunnellaan satua, mutta toinen tunti pitäisi vain maata hiljaa paikallaan. Mielestäni aika on lapselle kohtuuton. Onko Jyväskylän kaupungilla yhteistä linjaa nukkariaikojen pituuteen? Ymmärrän toki haasteet nukkariaikojen lyhentämisessä, mutta mielestäni ei pitäisi liikaa tyytyä voivottelemaan tilannetta (palavereja, vasuja, vähäistä henkilökunnan määrää) vaan miettiä aktiivisesti ratkaisuja tilanteen parantamiseksi.”

Esimerkkinä kerrottiin, että oman lapsen esiopetusryhmässä lapset ovat nukkarissa sadun lukemisen ajan eli noin puolisen tuntia. Todettiin, että jos lapsi kuitenkin nukahtaa, illalla kotona nukahtaminen voi olla vaikeaa. Keskusteltiin myös huolesta, kuinka koulun alettua lapsi jaksaa koulupäivän ilman päiväunia.

Taina Rikama-Koskinen kertoi, että Tikkala-Kuohu-Vesanka –alueen päiväkodeissa lapset saavat poistua nukkarista heti herättyään. Puhutaan noin tunnin lepohestä, josta puolet kuluu satua kuunnellen ja puolet leväten. Osa lapsista nukahtaa.

Tulevan syksyn esiopetusikäisten Liikunta – ja luonto toiminnan pilotoinnissa yhtenä ajatuksena on, että lapset eivät mene nukkumahuoneeseen juuri silloin, kun on päivän valoisin hetki, vaan silloin lähdetään ulos liikkumaan, leikkimään, tutkimaan. Pilotoinnin

Sivistyksen toimiala
Varhaiskasvatuspalvelut

aikana seurataan myös sitä, onko päiväunien poisjättämisellä vaikutus lapsen arkirytmiin.

On hyvä harjoitella ja totuttaa siihen, että koulun alettua ei enää ole mahdollista nukkua päiväunia. Pienemmille lapsille on tärkeää, että lepo ja uni katkaisevat päivän. Vasun hengen mukaisesti päivähoitopaikassa pitäisi keskustella jokaisen perheen kanssa, mitkä ovat kunkin lapsen päiväunikäytännöt. Raatilaiset totesivat, että päivälepokäytännöissä on selvästi eroja päivähoitopaikkojen välillä, koska niihin liittyvät kysymykset nousevat esille säännöllisesti.

Palaute Xylitol-pastilleista:

”Onko linjausta xylitolpastillien antamisesta?Päiväkodissa jossa lapseni on annetaan 1 pastilli lounaan jälkeen.Hyötysuhde on nolla.Pastilleja pitäisi antaa 2per ateria että olisi jotain hyötyä.Miksi päiväkodit ovat ottaneet omaehtoisesti työksi tämän jos suositusta ei noudateta.Vanhemmat kuitenkin ostavat itse pastillit.Onko suuri vaiva?vai viitseliäisyydestäkö on kyse?Olen ottanut asian puheeksi ja saanut vastaukseksi -Hyvä kysymys.”

Linjauksia pastillien antamisesta ei ole. Hammaslääkärien mielestä hampaiden pesu olisi tehokkaampaa, mutta hampaiden harjaamisesta on päivähoitopaikoissa luovuttu, koska hammasharjojen säilyttäminen ja hygienisyyden ylläpitäminen on haasteellista. Xylitol-pastillien käyttö ja hankinta sovitaan yksikkökohtaisesti. Todettiin, että pitäisikö raadin laatia kannanotto xylitol-pastillien käytöstä ja hankinnasta, koska xylitoliin liittyvät asiat mietityttävät perheitä jatkuvasti.

Palaute päivähoitopaikkojen järjestämisestä:

”Perheen lapset aloittavat päivähoidon kesken kauden tänä keväänä ja paikkoja on haettu jo viime vuoden kesällä. Olen soittanut palvelukeskukseen useaan kertaan päivähoitopaikkoihin liittyen ja minuun on luvattu ottaa yhteyttä mitä ei ole kuitenkaan tehty. Minulle on ilmoitettu että alueemme päivähoitoryhmät ovat täynnä. Saimme vihdoin 5 viikkoa ennen hoidon aloitusta tiedon hoitopaikasta mutta yhä tänä päivänä, 2 viikkoa ennen hoidon aloitusta, hoitopaikoista ei löydy tietoa sähköisestä järjestelmästä. Lisäksi minulla ei ole tietoa ensi syksynä esikouluun menevän lapsen esikoulupaikasta vaikka samalla alueella asuvat ja lapsillensa hoitopaikkaa syksyn alusta hakeneet ovat jo saaneet tiedon sekä hoitopaikasta että esikoulupaikasta. Koen että meidän perhe on epätasa-arvoisessa asemassa verrattuna syksyllä aloittaviin. Vaikka aloitamme kesken kauden meidän tulisi saada tieto hoitopaikoista ajoissa tai ainakin ennen syksyllä aloittavia. On myös ikävää että palvelukeskuksessa asiaamme ei ole hoidettu toistuvista yhteenotoista huolimatta.”

Todettiin, että perhe on saanut oikea-aikaisesti tiedon päivähoitopaikasta (tässä tapauksessa suullisesti) eli viimeistään kahta viikkoa ennen päivähoidon aloittamista. Palaute käsitellään palveluohjausyksikössä ja selvitetään, onko muutoin toimittu palveluohjauksen periaatteiden mukaisesti; mm. onko perheeseen otettu yhteyttä viimeistään kaksi kuukautta ennen päivähoidon toivottua alkamisajankohtaa.

Raatalaisia kiinnosti, että onko niin, että vaikka päivähoitopaikkaa on haettu esim. puolta vuotta aikaisemmin, niin sitä ei voida huomioida ennen kuin hoidon tarve on ajan-kohtainen?

Kerrottiin raatalaisille, että kaikki hakemukset huomioidaan ja alueiden hakijamääriä ennakoidaan, mutta päivähoitopaikkoja ei voida kuitenkaan pitää tyhjänä / varattuna.

Sivistyksen toimiala
Varhaiskasvatuspalvelut

Päivähoitoon haetaan ympäri vuoden ja lain mukaan hoitopaikka tulee järjestää neljän kuukauden kuluttua hakemisesta ja äkillisen työllistymisen tai opiskelun aloittamisen vuoksi kahdessa viikossa. Päivähoitopaikan järjestymistä esim. lähipäiväkodista ei voi varmistaa siten, että hakee päivähoitopaikkaa huomattavan paljon aikaisemmin ennen päivähoitoa aloittamisajankohtaa. Hakemuksen vastaanottamisen jälkeen perheeseen otetaan yhteyttä kaksi kuukautta ennen päivähoitoa aloittamista. Jos hakuaika on lyhyempi, niin luonnollisesti yhteyden otto tapahtuu nopeammin.

Raatilaiset ehdottivat, että esiopetuspäätöksistä voisi tiedottaa, että päätöksiä lähetetään tietyllä aikavälillä pienissä erissä eli kaikki eivät saa päätöstä yhtä aikaa. Nettisivuilla pitäisi olla tieto, että päätökset lähetetään tiettyyn päivämäärään mennessä, ja jos perhe ei ole saanut päätöstä esiopetuspaikasta, tulee ottaa yhteys palveluohjausyksikköön. Voisiko päätökset lähettää edes yksiköittäin yhtä aikaa? Tieto on perheille tärkeä, jos yksikössä on esim. useita eskariryhmiä.

Asiaa käsiteltiin palveluohjausyksikössä ja sovittiin, että jatkossa tiedottamista tehostetaan. Vuoden 2016 osalta esiopetushakuilmoituksen yhteydessä ja varhaiskasvatuspalvelujen nettisivuilla on tiedotettu, että tieto esiopetuspäätöksistä lähetetään perheille 31.3. mennessä.

Raatalaisen sähköposti liittyen illan teemaan:

Ehdottaisin että asiakasraadille perustettaisiin jatkossa jonkinlainen pikaviestintäkanaava mihin voisi kommentoida saapuneita viestejä tai dokumentteja. Muistaakseni joku kerta käytimme Jyväskylän kaupungin keskustelupohjaa mutta se toimi hyvin tahmeasti. Facebookiin suljetun ja salaisen ryhmän perustaminen on yksi vaihtoehto tai sitten Googlella on omia vaihtoehtoja. Tai onko peda.net meidän käytettävissä, siellä olisi helppoa lukea ja kommentoida ja ulkoasu on miellyttävä.

Muistaakseni uusia jäseniä on rekrytoitu esim. päiväkotien ilmoitustaulujen ja daysynetin kautta, en keksi tehokkaampaa tapaa. Ehkä oman päiväkodin edustaja voisi käydä vanhempainillassa puhumassa?

Hakuilmoituksessa voisi korostaa että tarkoituksena ei ole keskustella kenenkään omista asioista vaan päivähoitoa kehittämistä ylipäänsä ja omaa lasta koskevat henkilökohtaiset asiat voisi hoitaa muuta kautta koska mielestäni ryhmässä on keskusteltu todella paljon liian yksityiskohtaisista/henkilökohtaisista asioista. Toki omien kokemusten kautta käytänteet on helpompi rinnastaa käytäntöön

5. Asiakasraadin tavoitettavuus, näkyvyys ja vaikuttavuus varhaiskasvatuksessa

- asiakasraadin nettisivujen kehittäminen ja asiakkaiden osallisuuden lisääminen
- kuinka haemme jatkossa asiakasraatiin uusia jäseniä?
- kuinka asiakasraadin toimintaa ja imagoa kehitetään?
- muita näkökulmia

Varhaiskasvatuksen maisteriopiskelija Anne Eskelinen on opintoihinsa liittyen perehtynyt varhaiskasvatuksen asiakasraadin nettisivuihin ja raadin tapaamisten muistioihin sekä suunnitellut uudenlaista mallia asiakasraadin sivustojen ulkoasuun ja luettavuuteen. Muistioiden mukaan on todettavissa, että raadin tapaamisten sisältö ja asiapitoisuus on laaja, mutta ulkopuolisen voi olla vaikeaa löytää etsimäänsä tietoa. Uudenlainen sivusto voisi lisätä asiakasraadin saavutettavuutta, näkyvyyttä, tiedottamisen mahdollisuutta ja kaikkien asiakasperheiden osallisuutta.

Sivistyksen toimiala
Varhaiskasvatuspalvelut

Raatilaisten ajatuksia raadin toiminnan onnistumisista

- raadin koetaan olevan kaikkien vanhempien äänitorvi
- keskustelu on laajaa
- samat aiheet toistuvat
- kysymyksiin on vastattu, etsitty vastauksia
- jokainen kysymys on arvokas, aina voi kysyä > pyritään löytämään vastaus, selvitetään asioita
- vastauksien ja keskustelujen dokumentointi on tärkeää
- raati on väylä arkojen ja vaikeiden asioiden esiin nostamiselle
- asiakasraati on kiinnostunut, kunnioittaa, välittää
- ilmapiiri ja vuorovaikutus on luottamuksellista ja avointa
- asiakasraadissa on pyydetty perusteluita, aina ei ole saatu välittömästi, mutta asiaan on palattu seuraavissa tapaamisissa
- vertaistuki, ei ainoastaan päiväkotiarkeen liittyvissä asioissa, vaan yleisestikin lapsiperheen arjen asioiden jakaminen

Raatilaisten ajatuksia kehitettävistä asioista:

- huomataan usein, että asiakkaat eivät ole lukeneet muistioita
- kuinka asiakasraati saadaan näkyvämmäksi
- kuinka moni varhaiskasvatuksen työntekijä lukee muistion?
- on huomattu, että työntekijöissä on sellaisia, jotka eivät tiedä, mikä on asiakasraati
- onko jollekin raatilaisten jopa ollut pettymys se, että raadilla ei ole ollut niin paljon vaikuttavuutta ja merkitystä kuin oli odottanut ja oletanut
- raatilaisten toivovat varhaiskasvatuksen johdolta ja päättäjiltä vastauksia, perusteluita, tietoa
- kuulluksi tulemisen, vuorovaikutteisuuden lisääminen, jääkö raadin vaikuttavuus ja merkittävyys johdon ja päättäjien taholta toteuttamatta
- voitaisiinko yksiköissä sopia käytäntö, miten asiakasraadissa käsitellyt asiat käydään yhdessä läpi
- muistion pituus on haaste
- voitaisiinko raadin kokoa laajentaa, jolloin osallistumisprosentti tapaamisiltoina olisi suurempi
- toisaalta pienessä ryhmässä on helpompi keskustella
- joskus puheenvuoron saaminen on vaikeaa, kun keskustelu on vilkasta, aihe saattaa muuttua puheenvuorojen välissä tai ajatus / puheenvuoron sisältö on vanhentunut siinä vaiheessa, kun saa puheenvuoro
- liian suuressa ryhmässä ei välttämättä synny rakentavaa keskustelua, vaan vuoropuhelu on enemmän kommentointia ja mielipiteiden vaihtoa
- jos osallistujia on enemmän, voitaisiin jakaantua keskustelemaan pienryhmiin ja lopuksi koottaisiin ryhmien keskustelut
- miten tavoitetaan ja osallistetaan laajempi asiakaskunta

Ajatuksia asiakasraadin uuden sivuston ehdotuksesta:

- laajentaa osallisuutta
- kirjautuminen; pitää olla oma sähköposti, esim. nimimerkillä
- miten raatilaisten yksilöidään (kuva, nimi) vai yksilöidäänkö?
- yksittäiselle puheenvuorolle ei anneta kasvoja

Sivistyksen toimiala
Varhaiskasvatuspalvelut

- mihin kaikkeen voi kommentoida, kuka ja miten seurataan kommentteja, miten niihin reagoidaan
- mikä on yleinen taso, johon voidaan kommentoida, pelisääntöjen sopiminen
- miten ehkäistään se, ettei kukaan vastaa kommentteihin asiakasraadissa
- pikaviestilinkki asiakasraadissa sähköpostiin
- aiheen pohjustaminen sivustolla ennen tapaamista
- pitäisikö asiakasraadilla olla oma suljettu keskustelufoorumi / alusta, jossa raatilaiset voisivat jatkaa esim. illan aiheesta tai toisaalta asiasta voitaisiin vaihtaa ajatuksia ennen tapaamista
- blogi > raatilaiset voisivat tuottaa sisältöä (ylläpidon vastuu?), koko asiakasraadissa hyväksyntä ennen julkaisemista
- sivustolla mahdollistuu aiheiden ja teemojen laajempi ideointi ja esille tuonti sekä teemoitettu keskustelu
- sivustoa rakennetaan kuvien kautta (huom: lapsella on tekijänoikeus omiin töihinsä, tekijänoikeudet pitää varmistaa ja kysyä lupa)
- vaikuttavuus > miten raati toimintatavoillaan voisi edistää laajempaa vanhempien osallisuuden mahdollisuutta ja kokemusta
- sivustoa voitaisiin hyödyntää seuraavan tapaamisen aiheen alustukseen ja pohjustukseen
- idea sähköisestä vanhempainillasta? mahdollisuus osallistua keskusteluun, kysymysten kerääminen etukäteen, ei yksittäisen lapsen asioita
- saako vanhempi kokemuksen, että kysymykseen vastataan > rajaaminen on myös tärkeää
- usein kysytyjen kysymysten – gallup asiakasraadissa nimissä, jolloin kuka tahansa voi esittää mielipiteensä
- teemoitettu keskustelu

Mikä on aloite – miten raati sen tunnistaa?

Miten raati vastaa aloitteeseen?

- Raatilaisten kokemuksen mukaan varsinaista esitystä asiakasraadissa on kirjattu harvoin.
- Mietittiin, kuinka taataan, että aloite on koko asiakasraadissa yhteinen mielipide.
- Raatilaiset pohtivat, pitäisikö raadissa laatia aloitteet xylitol-pastillien hankinnan ja käytön lisäksi maksuhyvityskäytäntöjen laajentamisesta sekä päiväleppökäytännöistä. Asia jäi kesken, joten palataan siihen seuraavassa tapaamisessa.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.